

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**De Vita Beati Aloysii Gonzagæ E Societate Iesv,
Ferdinandi S. Rom. Imp. Principis, Marchionis
Castilionensis F. Natu Maximi, Libri Tres**

Cepari, Virgilio

Coloniæ Agrippinæ, 1608

De Angelis Speciatim.

urn:nbn:de:hbz:466:1-43934

tanta cum lætitia faciem illius cælestis Salomonis inspiciatis; à quo tanta ornati estis sapientia, tot ditati prærogatiuis, & digni effecti tanta gloria. Vos stellæ lucidæ, quæ tam fæliciter splendetis in cælo Empyreo, infundite quæso in animam quoque meam beatos vestros in fluxus, seruate fidem meam immaculatam, spem firmam, mores inculpatos, amorem integrum in Deum & proximum. Oro vos angeli beati, ut auxilio vestro quasi manu dignemini me per regiam humilitatis viam deducere, quam vos primum institistis, ut post hanc vitam unà vobiscum æterni Patris faciem contemplari merear, & reponi in locum alicuius stellæ olim per superbiam de cælo elapsæ.

DE ANGELIS
SPECIATIM.

PARS POSTERIOR.

VERVM post contemplationem Angelicarum Hierarchiarum, dignum est, ut aliquid quoque contemplemur de invicto illo cælestis exercitus Duce Sancto MICHAËLE Archangelo qui ob egregium suum zelum, & fidelitatem à DEO Princeps constitutus est omnium illorum Angelorum, qui ad diuersa ministeria in

mundum amandantur. Fuit quoque beatissimus Michael hoc nomine, quod interpretatur, *Quis vt DEVS*, honoratus; nam cum superbus Lucifer elatus fuit aduersus Deū, eiq; similis fieri voluit, fortissimus hic Archangelus, non ferens tantam Domini sui iniuriam, ardentissimo zelo flagrans exclamauit, dicens, *Quis vt DEVS? Quis vt DEVS?* hoc est, quis tam audax, tam potens est, vt audeat se assimilare DEO? atq; si diceret. Non est, siue in cœlo, siue in tota vniuersitate, creatura aliqua similis DEO nostro. O fortissime Michael, hoc nomine verè dignissime, benedictus sis inter omnes angelos, & omni laude & honore dignus inter homines, quia ita fidelis fuisti & zelosus in vindicanda DEI gloria. Hic gloriosus Archangelus nō solum in triumphante, verum etiam militante Ecclesia fuit à Deo multis dotatus priuilegijs. Nam primo in veteri Lege factus est protector & custos Synagogæ, in noua verò princeps & defensor Ecclesiæ DEI. Hic est præpotens ille Dux & Capitaneus, cuius ingentem animum & fidelitatem sectatus, totus bonorum Angelorum exercitus virulenti illius serpentis audaciæ se obiecit, & obruto eius capite, victoriam obtinuit, eumque præcipitem de cælo egit, cum omnibus suis asseclis. Adhæc, quotiescunque opus fuit aliquo

Apec. 12.

aliquo cœlesti auxilio, & pro salute fidelis *Exod. 7.*
 populi pugnandum, semper præsto adfuit
 inuictus Michael. Hic enim in Aegypto pro
 DEI populo depugnauit, quando per mul-
 ta signa & miracula è Pharaonis seruitute
 liberatus est. Hic est, qui horribili illa no-
 cte, omnia Aegypti primogenita percussit.
 Hic est, qui per quadraginta annos tanquam
 Capitaneus & Dux filios Israel antecédens,
 in mari rubro exercitum Pharaonis illos
 persequentem demersit: deinde occidit, &
 excidit tot gentes & exercitus illi repug-
 nantes, ac denique saluos & incolumes per-
 duxit in terram à Deo promissam. Post *Deut. vlt.*
 mortem quoque Moylis, cum callidus dæ- *Iudas in*
 mon conaretur populum Dei ratione sacri *epist.*
 eius corporis inducere in idololatriam, hic
 fortis Archangelus zelo honoris diuini ar-
 denti & salutis populi, validè se illi oppo-
 suit, eumque in fugam coniecit. Hic deni-
 que, Israelitico populo dum captiuus in
 Babylonem abductus est, tempore captiui-
 tatis exacto, manum auxiliarem porrexit,
 omniaque impedimenta liberationis re-
 mouit. Quamuis verò in quibusdam locis
 & actionibus iam recitatus non sit nomen
 Michaelis expressum, tamen quia ille à Deo
 constitutus est protector & custos illius po-
 puli, certò credi potest, illum ipsum, vel
 certè alios angelos ex commissione ipsius

interuenisse. Præterea hic gloriosus Archangelus, supra generalem protectionem Ecclesiæ sanctæ quam sustinet, habet specialem quoque functionem sibi demandatam, omnes iustorum animas recipiendi, qui ex hac vita ad alteram demigrant, easque insidijs & oppugnationibus dæmonum ereptas tribunali CHRISTI præsentandi, vt consequantur præmium, pro meritorum ratione illis à Deo attributum. Deinde in fine & consummatione huius mundi fortissimus quoque hic Archangelus apparebit ad bellum iucundum cum Antichristo, qui confectis miraculis fideles peruertere conabitur, vt Ecclesiam DEI aduersus terribilem illam persecutionem tueatur. Post obtentam autem victoriam, & Principem tenebrarum in puteo abyssi infernalis alligatum, ipse Archangelus horribilem illam tubam inflabit, ad cuius sonum omnes mortui resurgent, & æterno iudici sistentur, extremam sententiam audituri, qua iusti æternæ gloriæ, peccatores autem perpetuis supplicijs addicentur. Tunc non erit amplius locus vel tempus misericordiæ aut gratiæ, sed tantum serenissimæ DEI iustitiæ; omnesque iusto Dei iudicio adiudicabuntur loco, quem quisque in hoc mundo degens promeruerit. O inuicte Princeps, & custos fidelissime Ec-
clesia

Fig. 4.

Ecclēsiæ DEI, animarumque fidelium, qui
semper tanta caritate, & loque tot pugnis
interfuiti, tantasque ex hoste victorias re-
tulisti, non ad conciliandam tibi famam
& existimationem, vt solent Duces huius
sæculi, sed ad conseruandum, tuendum-
que honorem & gloriam, quam omnes
DEO debemus, deinde ad salutem hu-
mani generis promouendam; veni, quæ-
so, in auxilium animæ meæ, quæ con-
tineret cum tanto periculo à suis inimi-
cis, carne, mundo & dæmone impug-
natur; & sicut Dux fuisti populo Israhel
per desertum, sic quoque velis esse fidelis
dux & comes meus per desertum huius
mundi, donec securè me perduxeris ad fœ-
licem terram viuentium, ad beatam illam
patriam, à qua omnes exulamus. O anima
mea, vtinam quando aderit vltima hora
profectionis tuæ, terroris & discriminis
plena, cum à corpore tantopere amato co-
geris discedere, solaque & nuda angustissi-
mam mortis portam, per tot infestas in-
fernalium draconum, capitalium hostium
tuorum; acies transire, qui te instar
famelicorum leonum rugientes circum-
dabunt, ad te rapiendum & deuoran-
dum parati; vtinam, inquam, illo tem-
poris puncto hic inuictus Archangelus,
vti semper promptus fuit in omnibus

animarum fidelium periculis, tibi quoque cum honorata sua cohorte dignaretur subuenire, & pro te pugnare, & fortissimo protectionis suæ scuto efficere, vt securos per medios hostes in patriam celestem euadere posses. Quod si etiam ante seuerissimi iudicis tribunal tui patrociniū susciperet, pro te respondendo, suisque precibus peccatorum tuorum veniam obtinendo, & denique te sub suo victrici vexillo receptum perduceret ad sanctam illam beatamque lucem, qua ipse cum omnibus Angelis & electis filiis lucis refulget cum sempiterno gaudio & gloria Creatoris, quanto cum solatio & lætitia cordis ex hoc mundo excederes?

6. Post gloriosum Principem Michaelē cōsidera dignitatem & præstantiā prerogatiuorum Archangeli GABRIELIS, qui licet in scripturis vocetur Angelus, non ideo existimandum est, eum fuisse ex infimo Angelorum ordine, qui peculiariter mittuntur in auxilium & ministerium hominum, sed fuisse Angelis superiorem, nempe Archangelum, & inter Archangelos primum. Nam sicuti mysterium ad quod annunciandum ille venit, non fuit commune, sed excellentissimum, dignissimumque ex ijs quæ vnquam DEVS exhibuit, ita cogitandum est diuinum hunc legatum fuisse vni ex nobilissimis in illa Hierarchia comprehensis

hensis. Hic est fidelis cœlestis spōsi amicus,
qui factus ab eo conscius altissimi illius
secreti de sua Incarnatione, primus illud
mundo patefecit. Hic est ille gratosus pa-
ranymphus, qui mediator fuit inter altissi-
mum Deum, & humilem virgunculam, de
Nazaret, inter Verbum æternum & nostrā
naturam humanam. Iam ad melius intelli-
gendam huius Archangeli dignitatem, cōsi-
dera sigillatim officia à Domino illi com-
missa. Et primo, vt quidam sancti affirmāt,
piè credi potest, illum in singularem custo-
dem beatissimæ virgini attributum. Ac sic-
ut DEVS aliam puram creaturam neque
in cœlo neque in terra habuit nobiliorem,
& quæ ipsum impensius amat, MARIA
Virgine: sic cogitare potes, sicut Principes
huius mūdi res sibi carissimas custodiendas
dare solent aulicis fidelissimis, sibi que ad-
dictissimis, sic in illa cœlesti aula gloriosū
Gabrielem meritò inter meliores & cario-
res apud Regem cœli numeratum fuisse.
Considera deinde alterum huius beati Ar-
changeli officium, quod erat, esse Legatū à
Sanctissima Trinitate missum pro negotio
sublimi & maximi momenti, nempe pro in-
carnatione vnigeniti filij Dei, & redemp-
tione ac salute totius mundi. Quare optimè
in eum conuenit nomen Gabrielis, nomen
mysterij plenum, quod interpretatur, VIR

G 5

DEVS:

DEVS: nam CHRISTVM annunciauit mundo, qui simul futurus erat DEVS & Homo. Deinde hoc nomen Gabrielis, magis propriè idem est, quod, *Fortitudo DEI*, idque ad denotandum idem mysterium, quod annuntiabat mundo, nempe fortissimum & triplicatum funiculum, id est arctissimam diuinæ naturæ vnionem cum corpore & anima sanctissima Christi in vna hypostasi, & æterni verbi persona, sicut scriptum est, *Funiculus triplex difficile rumpitur*. Dicitur quoque fortitudo Dei quia legationis suæ beneficio diuinam fortitudinem nobis communicauit, hoc ipso quo Deus cum humana natura nostram quoque imbecillitatem assumpsit. Vnde homines beneficio huius fortitudinis facti sunt ita animosi & fortes, vt multa fecerint quæ omnem fortitudinem, viresq; humanas excedunt. Angele verè fortis, quia legatione tua hominibus non solum diuinum robur attulisti, verum etiam ipsum Deum omnium fortissimū, qui ablatiis spolijs, & forti armato profligato, qui tanto tempore diram in nos tyrannidem exercuerat, nos è seruitute vindicauit, & filiorum Dei libertati restituit.

Ecc. 4.

Luc. 4.

7. RESTAT nunc post consideratum zelum, factaque Principis Michaelis illustria, & mylticam Archangeli Gabrielis
for.

fortitudinem, ut consideremus quoque officiosam caritatem angeli Raphaelis, qui cū ^{Tob. 12.} sit, ipso teste, vnus è septem spiritibus in conspectu DEI semper assistentibus, probabile est illum esse vnum ex præcipuis angelis paradisi. Et ex consequenti considerabimus multa beneficia quæ quisque tam in corpore, quam in anima recipit à suo angelo custode. Nam hic gloriosus Raphaël tum ratione nominis sui, tum officiorum misericordiæ quæ ille detulit vtriq̃ue Tobia, seni & iuueni, omnino suit typus & figura luculenta eorum, quæ faciunt erga nos angeli custodes. Et primò aptissimè in illū ^{Tob. 6.} competit nomen Raphaelis, quod interpre- ^{et 11.} tatur, *medicina Dei*, ab effectu medicinæ tam spiritalis iuueni Tobia datæ, quàm corporalis qua seniori Tobie Patri visū restituit. Quo verò alio officio fungitur erga te Angelus cultos, nisi medici tã corporalis quam spiritalis? ut inferiùs dicitur. Quare ut id meli⁹ intelligas, considera tres esse humanæ vitæ status. Primus est quo homo adhuc degit in vtero matris. Secundus, à tempore natiuitatis, vsque ad mortem, & iudicium animæ suæ particulare. Tertius est, in quo homo versatur post mortem. In vnoquoque ergo horum statuum, congruenter omnibus actionibus Raphaelis Angeli, contemplare singula officia quæ custos

Istos Angelus erga te exercet. Quod ad primum statum attinet, narrat Scriptura, cum senior Tobias cogitaret filium suum in remotam regionem mittere, sollicitum fuisse de fido comitatu ei attribuendo. Et ecce, antequam bonus iuuenis domo paterna pedem efferret, Angelum à Deo missum, specie humana, se offerentem in comitem atq; etiã in ducem totius itineris. O caritas imensa, & cura plus quam paterna creatoris, qui antequam è ventre Matris prodires, priusquam vllam inimicorum tuorum & periculorum impendentium notitiam haberes, mandauit vni beatorum spirituum, qui semper diuinam eius faciem contemplantur, atque illi ipsi, qui primus Matris tuæ custos fuerat, vt tui curam susciperet, inciperetque te in tenello illo statu multis periculis obnoxio vnà cum Matre præseruare, quo sine impedimento vllò, secure ad gratiam baptismi peruenire posses, & in filiorum Dei numerum inscribi. Sed quid dico ego, de cura & memoria à Deo habita pro te adhuc in vtero materno exilente, imò ab omni æternitate, antequam angelos, vel aliud quicquam condidisset, cum nondum essent abyssi, nondum locata essent fundamenta cœli & terræ, iam ô homo miserabilis tui memor erat & de tua salute sollicitus. Et quanquam ab
 æter.

æterno tuam ingrâtitudinem & indignitatem præuidit, nihilominus ex mera bonitate sua, nullo tuo antegresso merito; non solum decreuit tibi illud auxilium præstare, sed etiam omnia beneficia in te conferre, quæ huc vsque à primæ tuæ conceptionis momento recepisti, & deinceps vsque vđ vltimum, omnium maximum, æternam scilicet beatitudinem es recepturus.

8. DEINDE quod ad secundum statum vitæ tuæ attinet, cum in lucem huius vitæ prodijsti, subiungit scriptura sacra quemadmodum Angelus Raphael egressus cum Tobia è domo Patris, promiserit se fidelem eius comitè toto itinere futurum, saluum-
 que ad locum destinatum perducturum. *Tob. 5.*
 Non secus Deus te, simulatque natus es, cum vno horum cælestium ciuium comitatus est, vt tanquam singularis custos, & pædagogus tui patrocinium susceperet, tuumque aduocatum apud suam Maiestatem in cælo ageret. In hac enim vita omnes sumus velut pueri, opusque habemus tutore & pædago-
 go, qui quasi manu nos ducat & sustentet, *Gallat. 4.*
 ne fortè pedes nostri in aliquam petram peccati impingant, aut graue aliquod periculum adeant: qui quoque nos in brachia sua excipiat, vt securè loca periculosa transeamus, nec ante periculum animad-
 uerta-

uerta-

Tob. 6.

uertamus, quam euaserimus. Secundo, sicut angelus Raphaël ducens iuuenem Tobiam per viam, optima consilia illi suggerbat; instruebatque sigillatim, qua ratione matrimonium inire deberet, nempe non hominum carnalium more, sed cum sancto timore Dei, crebraque oratione: sic Angelus tuus custos continenter tibi bona consilia suppeditat, & in omnibus actionibus dirigit: ille enim te excitat & impellit ad multa bona opera facienda, quæ sine hoc auxilio non faceres, idque nunc alliciendo CHRISTI Domini & Sanctorum exemplo, nunc tuam voluntatem consideratione bonitatis diuinæ, infinitorumque eius beneficiorum inflammando, nunc etiam futuri iudicij, pœnarumque inferni memoria mentem illuminando, Tertio pergit Scriptura narrare beneficia, quæ Tobias ab Angelo Raphaële, tam quoad suam personam, quam quoad bona temporalia, recepit. Cum enim peruenisset ad fluuiū Tigris, & in eo vellet lauare pedes suos, in filij in eū piscis immanis ad eū deuorandum: sed angelus eum defendit, & ab eo periculo liberavit, voluitque vt fel eius acciperet ad restituendam cæco parenti sanitatem. Adhæc idem Angelus non solum redemit pro Tobia summam illam pecuniæ, ob quam erat missus, sed hæredem quoque eum fecit omnium

Tob. 6.

omnium facultatum foceri sui Raguelis. Jam quid aliud agunt Angeli nostri custodes, nisi vt continenter, ad auxilium nobis præstandum in necessitatibus nostris vigilant, haud secus ac mater intentos semper oculos habens in puerulum suum, ne fortè labatur, aut mali aliquid faciat. Cogita igitur à quot periculis corporalibus te præseruarit, quæ æquè ac alij, incurrere potuisses, atque etiam quam fuerit sollicitus in procurandis tibi bonis temporalibus: vt sanitate, viribus & alijs adiumentis, vt vitam conuenienter statui tuo instituere posses, atque illi statui, qui ad salutem consequendam tibi esset accommodatior.

Q V A R T O, sicut Angelus Raphaël (vt ipse dicit) officium sibi vindicabat, orationes, bonaque opera Tobia Deo offerendi, sic angelus noster custos pro nobis exercet munus procuratoris in conspectu Dei offerendo orationes tuas & desideria, & qualiacunque opera bona, quæ facis, semperque à Deo aliquod donum gratiæ diuinæ ad te referendo. Vtinam videre fas esset, quanto studio angeli sancti nunc ascendant, nunc descendant pro nobis, vt faciebant in scala à Iacob Patriarcha conspecta, ascendunt exponendo necessitates nostras, precandoq; Deum vt diuinam suam misericordiam nobis impertiat: descendent autem

Tob. 12.

Gen. 28.

autem

1. Cor. ii.
Tob. 8.

autem, reportando à Patre cœlesti sanctas
inspiraciones, cogitationes bonas, aliaque
diuina auxilia, & interdum etiã correctio-
nem aliquam paternam, vt excitet nos, nos-
que ipsos exploremus, ne simul cum hoc
mundo cõdemnemur. QVINTO, sicut an-
gelus Raphael Tobiam docuit modum, quẽ
tenere debebat ad exterminandum dæ-
monium, vt non haberet amplius potestatem
in ipsum; contra quẽ etiam ipse angelus pro
iuuenis defensione pugnavit: sic angelus no-
ster custos non aliter quàm fidus Capita-
neus, cui commissa est arx aliqua aduersus
hostes defendenda, diligenter vigilat, ne vi
vel fraude ab illis occupetur. Hi enim An-
geli sunt fideles illi custodes, quos Domi-
nus dicit collocatos in muris Hierusalem
ad custodiendum per vigilias noctis gregem
suum, ne lupus ille infernalis aduersarius
noster, instar leonis, animas nostras abri-
piat. Ad hos quoque custodes angelos per-
tinent illa verba Apocalypsis. *Esto vigilans,
& confirma.* Vigilat enim angelus custos pro
nobis contra dæmonem, obijciendo se ei-
us incurfibus, frangendo & debilitando ei-
us vires; & acceptam reparando iacturam, ne
amplius tanta confidentia & audacia inua-
dere audeat. Confirmat quoque nos, nunc
remouendo peccatorum occasiones, nunc
à multis vitijs & peccatis deterrẽdo, in qua,
desti-

Apoc. 3.

destituti ei⁹ auxilio, facilè incideremus, nūc
 etiam corroborando nos & animando in
 occurrentibus tentationibus & afflictioni-
 bus, ac deniq; à Domino impetrando for-
 titudinem ad victoriam obtinendam **S E X-**
T O, sicut Angelus Raphael dæmonem, ne
 Tobiam, velut omnes reliquos mulieris
 maritos, occideret, comprehensum alliga-
 uit in deserto: ita noster bonus Angelus sin-
 gulariter nobis tempore mortis assistit, vt
 illa hora ab insidijs & impugnationibus dæ-
 monis nos tueatur, & immunes reddat, qua
 acrius, quàm aliàs solet, circuire quærens
 quem deuoret: deinde vt à peccatis illis, qui-
 bus id temporis maximè obnoxij esse sole-
 mus, vt infidelitatè, & desperatione nos præ-
 feruet; atque ita ex miserijs huius mundi li-
 beri ad cœlestem patriam migrare possi-
 mus. Ad hæc postquam anima è corpore ex-
 cessit, idem angelus eam comitatur, solatur,
 animat vt confidenter se tribunali diuino
 sistat; obijciens eius oculis merita **I E S V**
Christi pretiosissima, in quibus tempore il-
 lius iudicij fidere debeat. Si autè ad expian-
 das peccatorum reliquias adiudicata fuerit
 Purgatorio, ibi eam sæpe inuisit, solatur,
 certiozem reddit de precibus piorum pro
 ea in mundo fuis, & deniq; de futura libe-
 ratione securam esse iubet.

9. **Q V O D** ad tertium, eumq; extremum

Hh

tuum

Tob. 6.
v. 10.

tuum statum attinet, considera quid denique angelus Raphaël fecerit quomodo videlicet, cum coniugem iuueni Tobiae assignasset, omnibusque sui soceri bonis dirasset, multis donis & opibus onustum eum in domum paternam reduxerit: vbi tanto maiore gaudio receptus est, quanto maior erat maestitia de eius reditu retardato, metuentibus omnibus ne forte periisset. Hic simul contemplare tui fidi custodis officium, qui animam tuam postquam confecta longa & periculosa peregrinatione ab omni macula expurgata fuerit, cœlesti sponso per cœlestem paranymphum coniunctam, multisque donis & diuinis charismatibus ornatam ac totam hilarem & lætam conducet ad cœlū,

Galat. 4.

ad illam supernam Hierusalem matrem nostram, ibique magno gaudio & exultatione omnium paradisi angelorum & sanctorum, à quibus multo ante fuerat expectata, cœlestis Patris conspectui præsentabit, ut diuinis eius manibus recipiat coronam gloriæ, & felicitatis eius, quæ ab æterno ei præparata fuit, & pro qua nos miseri adhuc ingemiscimus, & suspiramus in hac lachrymarū valle. O millies beata anima, quæ postquam suo Creatori fidelis extitit, bonisque sui Angeli custodis consilijs paruit, post annos vitæ suæ laudabiliter exactos, ab eodem Angelo in beatam illam patriam, in illa æter-

Rom. 8.

na illa

na iustorum tabernacula introducetur. Ibi celebrabuntur veræ nuptiæ agni cum sua dilecta sponsa, ibi plena erit lætitia, perfecta pax & quies sine fine. Sed tu anima mea, quæ per omnium vitam tuam non aliud prestitisti, quæ offendisti Creatorem tuum, bonumque Angelum custodem merore affecisti, quod solatium illi erit in te deducendo in conspectum Patris tui? & tu qua fronte auderis comparere coram illo? Heu Deus an ergo mihi desperandum est? non certè *Luc. 15.* Cum enim misericordiæ tuæ non sit numerus, & in persona illius boni Patris Evangelici tanta caritate filium poenitentem receperis, plane confido, me, si de antea cæta vita dolens & poenitentiam agens ad te Patrem meum reuertero, non eiectum, sed receptum à te misericordissimo Patre iri, si non ut filium obsequentem, saltem ut poenitentem. *Psal. 115.* Iam verò quid retribuere poterimus Domino pro talibus & tantis beneficijs à sua Maiestate receptis? quicquid enim debemus beatis spiritibus, quorum opera hæc beneficia nobis contigerunt, id totum debemus Creatori, qui angelis mandavit, ut nos custodirent in omnibus vijs nostris, quanquam ipsis quoque angelis custodibus, ob immensam eorum in nos caritatem, fidumque ministerium demonstratum maximas gratias debeamus. *Psal. 90.* Et primo quidem Angelo tuo

nomine assistentię perpetuę, debes honorę,
cultum, & reuerentiam, cauendo ne in eius
conspetu facias, quod non faceres in præ-
sentia cuiuscunq; hominis te superioris: ac
væ tibi, si hic Angelus sanctus, tuis peccatis
& negligentijs offensus, te sua præsentia, an-
gelicęq; visitatione reputauerit indignum.
Præter hæc multæ sunt virtutes, quæ ange-
lis Sanctis placent, quasque optant in ani-
mabus nostris videre, atq; illis consequen-
dis omne studium merito adhibere debe-
mus. Eæ sunt, sobrietas, castitas, paupertas
voluntaria, frequētes gemitus cum lachry-
mis deuotis, & oratione feruenti: sed super
omnia, vnio, pax, & fraterna caritas: eæ sunt
virtutes, quas imprimis angeli pacis à nobis
postulant. O anima mea, ô imago creatoris
pulcherrima, vtinam tuam dignitatem ag-
nosceres, quantum amata sis à Deo, quanti-
q; ab Angelis æstimata; non dubium, quin, ad
non inferendam amplius iniuriam illi, qui
tantoperè te honorauit atq; ad non contri-
standum tuum fidelissimum custodem nõ
amplius tam facilè sis peccatorum fece &
sordibus te cõtaminaturus, Nam si tantum
gaudium est in cælo apud omnes angelos
pro vnus peccatoris conuersione, cogita
quanta mæstitia afficiatur bonus tuus An-
gelus, dũ videt te per peccatum spoliari di-
uina gratia: Si enim sanguinem vel vitam
ha-

Genes. 1.

Matt. 28.

haberet, quam profundere posset, libenter ad imitationem Domini pro tua salute profunderet. Age ergo vt illis potissimum te exornes virtutibus, quę exhilarant angelos, & Creatorem glorificant, vt ex his pretiosorum meritorum seminibus, conuenienter virtutibus angelicis, fructum dulcissimum similem ipsorum Angelorū præmio colligere possis.

COLLOQVIVM,

ORABIS Deum Dominum nostrum, vt sicut ille tam mirabili ordine in hominum gratiam distribuit Angelorum suorum officia & ministeria, ita tibi quoq; cōcedere dignetur, vt ab omnibus illis beatis spiritibus, semper diuinę eius Maieitati assistentibus in cęlo, & seruientibus, tua vita continenter custodiatur, & à crudelibus tuis inimicis defendatur. Et sicut illi tam copiosum gratiæ donum concessit, sic velit per eorum orationes tibi quoque concedere gratiam, eorum humilitatem, caritatem & puritatem imitandi; vt in terra ducens vitam angelicam, merearis aliquando similis angelis reddi in cęlis, & cum iisdem optata gloriosi Dei visione in æternum perfrui & gaudere.

- 1.** **D**ominus dicit, nisi efficiamur sicut paruuli non ingressuros nos in caelum: nam vt ipse alibi dicit. Talium enim est regnum caelorum. Quare si saluari volumus, conuenit nos paruulorum habere proprietates talibusque vt moribus, qualibus illi in illa et aetula vtuntur. Paruuli simplices sunt, malitia expertes & fraudis, puri sunt mente, & corpore, honorem vel dedecus non estimant iniuria neminem afficiunt, illatam non vindicant, non contendunt cum quouam, omnibus cedunt, denique timet suos maiores, facileque illis se submitunt. Atque haec sunt virtutes Christianae, quas ipse Christus professus & imitandas docuit, cum dixit, Discite a me, quia mitis sum, & humilis corde, in quibus duabus virtutibus omnes dictae proprietates continentur.
- Matth. 19.**
- Matth. 11.**
- Rom. 8.** 2. Dixit quoque Dominus: Qui humiliauerit se sicut paruulus iste, erit maior in regnum caelorum. Quam bene ergo dixit Apostolus sapientiam carnis inimicam & contrariam esse sapientiae Dei: in mundo enim illi putantur maiores, qui honoris, & existimationis suae statum & gradum diligenter tuentur, quos Deus nihili facit. Contra vero, qui rationem honoris sui non habent, & conantur se demittere, omniumque pedibus subiacere, verè sunt in conspectu Dei magni, & in caelo etiam alijs erunt maiores, secundum dictum sapientis. Quanto maiores, humiliate in omnibus: & coram Deo inuenies gratiam.
- Ecl. 3.**
3. Quanto minorem homo se fecerit alijs, tanto reddetur maior: quia quò quis humilior est, hoc similior

milior & vicinior est Christo, qui est supra omnes. Quod si ita sit, non deberent Christiani, & homines spirituales inter se contendere de primo loco, & honoris prerogatiua, sed potius de loco ultimo.

Qui enim optat primum locum obtinere in terra, inueniet suum pudefactum in caelo. Ne ergo studeamus videri maiores alijs, sed potius faciamus nos inferiores omnibus, non enim iustior aut melior est, qui honoratior, sed potius quo quis iustior hoc maiore honore dignior.

4. Si tanta reuerentia deferenda est sanctis angelis custodibus, ut sicut Dominus commendat propter illos neminem pusillorum contemnere debeamus, & similiter Apostulus consulebat mulieribus, ut capita sua tegerent, ne forte vanitate sua vel indecentia offenderent Angelos salutis hominum promouende cupidos: quanto potius cauere debemus, ne iniuria, vel alia noxa grauiori offendamus proximos nostros, siquidem offendendo illos, offendimus quoque ipsorum angelos, qui velut amici & intimi Deo domesticici, exigent contra nos vindictam, vel proculdubio obtinebunt.

5. Etsi angeli tantam auram & studium adhibeant in hominum custodia, nunquam tamen mente cessant contemplari Patris caelestis faciem, nec a diuino amore deuelluntur: nam cura & sollicitudo, qua tanguntur propter nos, subordinata est ipsi amori, & propter amorem Dei ab ipsis suscepta est: Sic homines pie & spirituales, dum curis & occupationibus externis destinentur, procurare debent, ut ille non solum non impediatur interna exercitia, sed etiam promoueant ad fructum spiritalem & rerum diuinarum contemplationem. Quod effi-

eueniet; quando sanctorum angelorum exemplo, efficient vt actiones externa procedant, & efficaciam suam sortiantur ab internis, ab his ordinentur, & dirigantur, id est, vt non alio sine, quam ex puro Dei amore suscipiantur.

6. Qui curam habent homines adducendi ad pœnitentiam, non debent vnquam à cepto destitute, ob fastidium laboris, aut quia vereatur rem non habituram optatum exitum in illis, quos spiritualiter iuuare volunt: sicut suo exemplo nos docuerunt custodes Angeli, qui nunquam curam & custodiam peccatorum deserunt, etiam si diuinitus cognouissent, eos quorum curam habent, nunquam cessant eos quamdiu in hac vita sunt, & in statu, quo per pœnitentiam ad Deum redire possint ad emendationem exstimulare.

7. Seneca Philosophus gentilis, scribens ad amicum quendam suum. monet eum, vt si in actionibus sermonibusq; suis à recto discedere nolit, cogitet sibi semper Catonem tanquam seuerum Censorem assistere. Quo documēto multo magis nos Christiani uti deberemus, cogitareq; in omnibus actionibus nostris semper præsto adesse Angelus custodes, vt seueros cēsores nostros, idq; eo fine, vt ista cogitatio reddat nos memores nostri, ac sedulo expendamus quicquid agere vel dicere volumus: si enim aliter fecerimus, verendum erit, ne qui sunt iam aduocati nostri apud Deum. postea in die iudicij sunt nostri accusatores.

F I N I S.